

(Политика, 07.06.2009)

Мирко Цветковић, председник Владе Србије је за „Политику” говорио у башти виле „Бокељка” која је некада припадала принцу Томиславу Карађорђевићу. Непосредно пре тога премијер је на брифингу са главним уредницима рекао да је – пошто је погледао извештаје својих министара – и сам позитивно изненађен резултатима рада.

Ненад Поповић је написао 25 разлога да поднесете оставку?

Чуо сам за то. Посао опозиције је да критикује владу.

Прочитаћу прва четири. Обећали сте сваком грађанину Србије по 1.000 евра бесплатних акција; да ће „Фијат” уложити 700 милиона; 200.000 нових радних места; пензије од 70 одсто од просечне плате?

Мени то делује неозбиљно. Малициозан би био одговор да је управо за тих 1.000 евра Закон донела влада на чијем се челу налазио представник из те партије (Војислав Коштуница, наша примедба) која ми сада даје ту примедбу. Технички је све урађено око бесплатних акција, али је тржиште слободно, ван наше контроле и оно, дакле, треба да одреди цену акција. Не верујем да тај критичар очекује да влада наређује тржишту колике ће бити цене тих акција.

А „Фијат” и 700 милиона евра?

Према мојим информацијама „Фијат” ће на крају ипак бити једна од највећих инвестиција, као што смо говорили. Чак, можда и значајнија него што је онда било речи. Али, већ је учињен суштински помак и капацитети „Заставе” су дуплирани.

Много је обећана из вашег експозеа која нису испуњена: Србија је кандидат за члана у ЕУ крајем 2008, динамични раст привредне активности и раст запослености, повећањем БДП-а седам одсто годишње, 200.000 нових радних места, инфлација на четири одсто...

Мислим да смо на плану европских интеграција урадили много. Сви кључни услови за либерализацију визног режима са ЕУ су испуњени. Примењујемо Прелазни споразум, донели смо 256 закона који уређују Србију по европским нормама. Одмрзавање споразума и статус кандидата су послови који нас очекују на којима интензивно радимо.

Оптужују Вас за једнострану примену Споразума о стабилизацији и придруживању и да је зато Србија на губитку?

Европа је пре осам година отворила тржиште с циљем да помогне младим демократијама на Балкану, па је тако и наша земља користила те бенефиције. Наши обрачуни за прошлу годину показују да по том основу имамо добитак од неких 385 милиона евра, а за укупно осам година две милијарде евра. Једностраном применом овог споразума у суштини исто право дајемо земљама ЕУ.

С друге стране, једнострана примена нам даје могућност да врло брзо након формалног одмрзавања можемо да поднесемо апликацију за статус кандидата. Без једностране примене ми бисмо морали да чекамо неколико месеци. Овако, ми већ штедим на времену.

Када сте правили експозе, да ли сте помислили да су можда нека од Ваших обећана била нереална?

Не, нису била нереална, јер тада нико није претпостављао да ће свет захватити незапамћена економска криза.

Да ли је економска криза довољно оправдана? Неки од критичара владе, кажу да је влада дремала и није благовремено предузела све што је било потребно?

Не слажем се са таквим оценама. Србија бележи сличне резултате као и највеће земље које су одмах реаговале на кризу. Спречен је колапс привреде, ублажене су последице по становништво, очувана је стабилност националне валуте и обезбеђена реализација кључних инфраструктурних пројеката. Најважније је да смо зауставили пад производње.

Замерка је да нема реформе јавних предузећа; да није смањена јавна потрошња?

Продали смо НИС као једно од кључних јавних предузећа. У току је реорганизација НИС-а, који уз помоћ руског партнера треба да постане регионални лидер у овој области. Друго јавно предузеће је Јат, које смо такође намеравали да продамо, али није било купца.

Људи би се можда више радовали да путују јефтинијим авио-компанијама од Јата?

У Скупштини смо ратификовали Споразум о „слободном небу”. Процедура од момента ратификације па до предаје ратификационих докумената траје неколико месеци. Нисмо имали отворено небо од оснивања авиоиндустрије у овој земљи. Сада то завршавамо.

Треће јавно предузеће је ЕПС?

Кренули смо у капиталне пројекте стабилизације енергетског система. Ремонтује се Ђердап, расписан је тендер за градњу термоцентрала у Колубари и Обреновцу и гасне централе у Новом Саду. Припремљена је документација за осам мањих хидроцентрала. Имамо око седам хиљада и нешто мегавата инсталисане снаге укупно. Сада инвеститорима нудимо изградњу око 1.700 мегавата, више од 20 одсто инсталисане снаге.

Железница је најсложенија и ту се најмање одмакло. Разговарамо о њеној реформи са Немцима и Светском банком.

Друга велика примедба јесте да сте могли радикалније да идете у смањивање јавне потрошње?

Та примедба апсолутно не стоји. Смањили смо јавну потрошњу више него што је то икада учињено, за скоро милијарду евра. То је резултирало падом учешћа јавне потрошње у бруто домаћем производу, од два до три процентна поена.

Да се још мало држимо економије. Сада се тврди биће нам горе у септембру, октобру?

Ти исти критичари владе су у јануару говорили да ће нас криза опустошити у априлу. После су говорили да ће се то догодити у мају, па у јуну... Не видим посебан разлог зашто би нам баш у септембру било горе.

Почели су разговори са ММФ-ом. Наговештава се да ће они тражити повећање ПДВ-а, замрзавање пензија, или чак смањивање пензија?

Више пута смо разговарали са руководством ММФ-а. Они су генерално спремни да идемо на већи дефицит. Позитивно оцењују што смо одржали финансијски систем и стабилан курс, и што имамо потрошњу на зацртаном нивоу.

Млађан Динкић у „Блицу” помиње финансијску недисциплину у наплати буџетских средстава као велики проблем?

Приходи су били мањи од планираних, али не алармантно, јер су редовни приходи од пореза и царина били у складу са очекивањима. Буџет је остао ускраћен за 40 одсто сопствених прихода државних институција, а није уплаћена ни добит јавних предузећа.

И сам сам позитивно изненађен резултатима рада Владе

Пише: Мирко Цветковић
уторак, 07 јул 2009 00:15

Да су и та два инструмента била примењена, дефицита скоро и не би било. Пад прихода, дакле, није последица додатног погоршања, већ резултат чињенице да нисмо искористили два извора за пуњење буџета. Није нам циљ да пребацивањем средстава у буџет угрозимо било чију ликвидност, па ће и државним институцијама и јавним предузећима бити омогућено да свој део за буџет уплаћују сукцесивно.

Да закључимо да неће бити повећана ПДВ-а, смањивана плата, пензија?

Да. Мислим да ћемо у томе успети.

Изгледа да безбрижно дочекујете те разговоре са ММФ-ом?

Очекујемо од њих да буду наш партнер, да заједно са Министарством финансија направимо нови програм.

Клуб пословних људи „Привредник” предлаже да се направи офанзивна инвестициона политика?

То је добро. У рецесији нема ништа боље од великих инвестиција. Ова влада ради убрзано на припреми пројектне документације, регулационих планова и експропријације, како би спремно дочекали велике инвестиције.

Рекли сте да сте били запањени сазнањем да не постоје планови за Коридор 10?

Јесам. Јер, била је створена клима да немамо пара, а када смо нашли паре видели смо да немамо све пројекте.

Привредници нису мислили на инфраструктурне пројекте?

Држава не може да финансира привреду. Можемо да субвенционирамо кредите.

Други предлог је био да на јесен влада направи нови, речено је, реалистичан програм, иза кога би стала цела влада заједно са председником државе, јер оно што је предложено због кризе није могло да буде урађено?

Звали смо привреднике, чули да је њихов највећи проблем неликвидност, и ако се погледа наш програм, он се цео заснива на идеји субвенционисаних каматних стопа. Та идеја нас је у основи вратила у игру због чињенице да нисмо имали новац као друге земље. Наравно да ћемо се састајати и даље с привредницима

На тај састанак зовете и гувернера Народне банке?

Увек смозвали гувернера.

Изгледа да се разликују гувернер и влада у виђенима економске кризе?

Народна банка води монетарну, а влада фискалну политику земље. Било каква неслагања штете државној борби против кризе. Уосталом на истом смо задатку и радимо у државном интересу.

Колико сте задовољни са својим министрима, односно колико мислите да влада тимски ради? Утисак који постоји у јавности о вашој влади је да има много солирана, сетите се само продаје НИС-а?

То је уједно и пример како смо успели да превазиђемо релативно озбиљан проблем. Не дозвољавам да на седницама владе долази до прегласавања. Седнице се темељито припремају, озбиљно се дискутује о свим питањима и током тих припрема се решавају

И сам сам позитивно изненађен резултатима рада Владе

Пише: Мирко Цветковић
уторак, 07 јул 2009 00:15

сви евентуално спорни проблеми.

Да ли сте Ви некада повисили тон на седници владе, да ли сте подвикнули некоме?

То није мој стил, али морам да признам да јесам и то у неколико ситуација. Све то је било у функцији доношења исправних одлука.

Како вам је изгледало када сте прочитали у „Политици” да Расим Љајић каже да је амбасадор Турске повезао нега и Угљанина? Па ваљда је нормално да премијер Владе Србије то уради.

Њих двојица су повезани принципима на којима је формирана влада. Од свих министара тражим да сарађују и заједнички раде на решавању проблема.

Потпредседник владе каже за владу да је понекад мекана?

Влада треба да буде демократска и можда то неко схвата као слабост. Чињеница је да је ово коалициона влада и да је мој посао да обезбедим добро функционисање читавог тима. Има различитих мишљења, али мени су најважнији резултати.

Шта је за Вас најбоља ствар што сте урадили, а шта је најгора?

Тешка решења су била повећање пензије за 10 одсто, али је то омогућило пензионерима да боље живе. Тешко решење је било и опорезивање високих плата, али смо тиме обезбедили средства да снажније реагујемо на социјалне проблеме.

Што се тиче најбољих решења, остаће забележено да смо направили значајне помаке у неколико сфера. Значајно је порастао углед Србије у свету. Остварили смо добру

И сам сам позитивно изненађен резултатима рада Владе

Пише: Мирко Цветковић
уторак, 07 јул 2009 00:15

сарадњу са земљама ЕУ, Русијом, САД и са суседним државама. Осигуравамо енергетску стабилност земље, настављамо са градњом капиталних инфраструктурних пројеката, системски уређујемо Србију, појачали смо борбу против корупције и криминала. Остаће забележено да смо ми издејствовали бели шенген; да смо организовали конференцију на којој је било 14 председника држава; направили прву електронску седницу владе.... На крају, ова влада нема ниједну финансијску аферу. Мислим да је важно да нагласим да смо наследили тешко бреме проблема одраније и решавамо их.

Рекли сте да ћете бити социјално одговорна влада. Мислите да влада показује довољно саосећана према најугроженијим слојевима. Некако испада да је једино Расим Љајић радничка мајка?

Ово је у правом смислу речи социјално одговорна влада чије одлуке у области рада и социјалне политике спроводи ресорни министар и мислим да господин Љајић то веома успешно ради.

Све што је лоше људи ће приписати премијеру, а све што је добро приписаће поједином министру. Да ли вас то онеспокојава?

Спреман сам да као први човек владе трпим критике. Мени је најважније да Србија иде у добром правцу.

Да ли идете на одмор и где?

Идем недељу дана на одмор у Грчку, где сам и раније био.

(Разговарао **Драган Бујошевић**)